

Məlum olduğu kimi, ABŞ Dövlət Departamenti “Beynəlxalq Sülh və Rifah naminə Tramp Marşrutunun” (TRIPP) icra çərçivəsinin qəbul edildiyini açıqlayıb. Qurumun açıqlamasında bildirilir ki, bu sənəd Cənubi Qafqazda davamlı sülhün təmin edilməsi üçün 8 avqust 2025-ci ildə Ağ Evdə qəbul edilmiş öhdəliklərin yerinə yetirilməsi istiqamətində atılan son addımdır. Çərçivə Ermənistan ərazisində maneəsiz, multimodal tranzit əlaqəsi yaratmaq məqsədi daşıyan TRIPP-in fəaliyyətə başlaması üçün konkret bir yol göstərir.

Sənəddə vurğulanır ki, Azərbaycanın əsas hissəsini və Naxçıvan Muxtar Respublikasını birləşdirən TRIPP Trans-Xəzər Ticarət Marşrutunda vacib bir əlaqə yaradır. “Prezident Trampın ev sahibliyi etdiyi 8 avqust 2025-ci il tarixində keçirilən tarixi Sülh Zirvəsində təsdiq edilmiş prinsipləri əks etdirən TRIPP icra çərçivəsi TRIPP-in ümumi uğuru üçün suverenliyin, ərazi bütövlüyünün və qarşılıqlılığın vacibliyini vurğulayır. TRIPP-in əsas məqsədi regional ticarət və əlaqələri genişləndirməklə, eləcə

maqla Ermənistan və Azərbaycanın rifahını və təhlükəsizliyini gücləndirmək, Amerika ticarətini daha da inkişaf etdirməkdir”.

ABŞ Dövlət katibi Marko Rubio çərçivə sənədinin qəbulundan sonra bəyanat verərək bildirib ki, sənəd beş ay əvvəl Azərbaycan, ABŞ, Er-

də Mərkəzi Asiya və Xəzər dənizini Avropa ilə birləşdirən yeni tranzit imkanları yarat-

XİN: Çərçivə sənədinin qəbulu TRIPP-in icrasına başlamaq üçün mühüm addımdır

Məsələyə münasibətini bildiren Azərbaycan Xarici İşlər Nazirliyi (XİN) bəyan edib ki, TRIPP-in icrası üzrə çərçivə sənədinin qəbul edilməsi 8 avqust Vaşinqton sammiti çərçivəsində əldə olunmuş razılıqlar ABŞ tərəfinin sadıqlığını bir daha nümayiş etdirməklə yanaşı, bu sahədə əməli işlərə başlamaq üçün mühüm addımdır. XİN-in Mətbuat xidməti idarəsinin rəisi Ayxan Hacızadə bildirib ki, bu, eyni zamanda, Ermənistanın üzərinə götürdüyü öhdəliklərin yerinə yetirilməsi baxımından əhəmiyyət kəsb edir: “Azərbaycanın əsas hissəsi ilə onun Naxçıvan Muxtar Respublikası arasında maneəsiz bağlantının təmin edilməsi ölkəmizin əsas prioritetlərindən biridir. TRIPP marşrutu bununla yanaşı, daha geniş bölgədə ticarət və bağlantıların şaxələndirilməsi baxımından vacibdir”.

Hakan Fidan: Zəngəzur dəhlizinin Azərbaycanın istədiyi kimi həyata keçəcəyinə inanırıq

Türkiyənin xarici işlər naziri Hakan Fidan Azərbaycan ilə Ermənistan arasında paraflanan sülh sazişinin imzalanaraq həyata keçirilmə-

TRIPP bütün regionda rifahı və təhlükəsizliyi artıracaq

daha genişmiqyaslı strateji vəzifənin tərkib hissəsidir. “Cənubi Qafqazın vahid geoiqtisadi, perspektivdə isə geosiyasi məkan kimi formalaşır. Bu məkan elə qurulmalıdır ki, region ölkələri qlobal müsbət çağırışlara cavab verə bilsin və eyni zamanda, mənfi ssenarilərin, yəni Cənubi Qafqaz dövlətlərinin dünya və regional güc mərkəzlərinin qarşısının alınmasında “proksi” alətinə çevrilməsi cəhdlərinin qarşısını ala bilsin. Məhz TRIPP layihəsi bu baxımdan ilk və prinsiplə addımdır”.

O qeyd edib ki, simvolik çəkisi nə görə TRIPP bu gün Bakı-Tbilisi-Ceyhan layihəsi ilə müqayisə oluna bilər. Məhz BTC boru kəməri vaxtilə Gürcüstanın və Azərbaycanın müstəqilliyinin möhkəmlənməsində, dayanıqlı inkişafında təməl rol oynamışdı. “TRIPP yalnız Qərbi Zəngəzurla Naxçıvan arasında nəqliyyat bağlantısı demək deyil. Bu layihənin icrası Ermənistanın Azərbaycan və Türkiyə ilə nəqliyyat kommunikasiyalarının açılması üçün əsas şərtidir. Qarşıda böyük işlər dayanır, lakin əsas məsələ prosesə başlanılmasıdır. İstənilən yol ilk addımla başlayır. Bu baxımdan TRIPP layihəsi Cənubi Qafqaz üçün strateji yolun başlanğıcıdır və bu yolu gedən mütləq nəticəyə çatacaq”.

sini gözlədiklərini bildirib. Nazir Vaşinqtonda Tramp Beynəlxalq Sülh və Rifah Marşrutunun (TRIPP) fəaliyyətə başlaması üçün Ermənistanla əldə edilmiş razılıqları müsbət dəyərləndirərək Zəngəzur dəhlizinin Azərbaycanın istədiyi kimi həyata keçəcəyinə inandığını xatırladı: “Azərbaycanı Naxçıvana quru yolu ilə bağlayacaq bu dəhliz həm Orta Dəhliz, həm də Türkiyənin Türk dünyasına açılması baxımından olduqca mühümdür”.

H.Fidan sülh sazişinin tam təmin olunması üçün Ermənistanın həyata keçirməsi lazım olan öhdəliklərin qaldığını Nikol Paşinyanın bu istiqamətdə göstərdiyi müsbət iradəni dəstəklədiyini vurğulayıb.

TRIPP Cənubi Qafqaz üçün strateji yolun başlanğıcıdır

Gürcüstan Strateji Analiz Mərkəzinin regional proqramlar üzrə direktoru, politoloq Gela Vasadze bildirib ki, TRIPP layihəsi ayrıca bir nəqliyyat təşəbbüsü deyil, Cənubi Qafqaz ölkələri qarşısında dayanan

mənistan liderlərinin zaladığı tarixi sülh sammitinin qoyduğu öhdəliklərə əsaslanır.

“TRIPP Cənubi Qafqazın ticarət, tranzit və enerji axını sahəsindəki potensialını ortaya çıxaracaq və bütün regionda rifahı və təhlükəsizliyi artıracaq”.